

Бележки към финансовите отчети

1. Значими счетоводни политики

„ЗД Евроинс“ АД (Дружеството) е учредено през 1996 година. Дружеството получава разрешение за общо застраховане през 1998 г. Акциите на дружеството се търгуват на Българска фондова борса от 2005 г.

Основната дейност на Дружеството е общо застраховане. Компанията предлага продукти, покриващи всичките 18 вида застраховки съгласно Кодекса за застраховането.

а) Приложими стандарти

Финансовите отчети са изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети (МСФО), приети от Европейската комисия. Списък на приложимите стандарти е представен в приложение 25.

МСФО не съдържат специфични указания относно признаването и оценката на застрахователните договори. По тази причина Дружеството прилага изискванията на българската застрахователна нормативна уредба с подходящите модификации, за да съответства на принципите на МСФО.

б) Основа за изготвяне

Финансовите отчети са изготвени и представени в български лева (BGN), закръглени до хиляди. От 1999 г. Българският лев е с фиксиран курс към Евро от 1,95583 лв. за 1 Евро.

Финансовите отчети са изготвени съгласно принципа на историческата стойност, освен следните активи и пасиви, които са представени по справедлива стойност: инвестиционни имоти и финансови активи.

Изготвянето на финансовите отчети в съответствие с изискванията на МСФО изисква от ръководството да извърши преценки, оценки и допускания, които влияят върху прилагането на счетоводните политики и отчетените стойности на активите и пасивите, приходите и разходите. Оценка и свързаните допускания се основават на исторически опит и други фактори, които са основателни при дадените обстоятелства, резултатите от които образуват основа за преценки относно балансовите стойности на активите и пасивите, които не са очевидни от други източници. Действителните резултати могат да се различават от тези оценки.

Оценките и основните допускания се преглеждат редовно. Корекции на счетоводните оценки се правят в годината на промяна на оценките, ако корекцията се отнася за същата година, или в същата годината и в бъдещите години, ако промяната касае текущата и бъдещите години. Счетоводните оценки, които имат материален ефект върху финансовите отчети и финансовите оценки със съществен риск от материална корекция в следващата година са представени в Приложение 2. Счетоводните политики се прилагат последователно от Дружеството.

в) Сделки в чуждестранна валута

Операциите с чуждестранна валута се отчитат във функционална валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс в деня на изготвяне на баланса. Курсовите разлики, произтичащи от парични позиции е разликата между амортизираната стойност във функционална валута в началото на периода, коригирана с ефективната лихва и плащанията през периода и амортизираната стойност в чуждестранна валута превалутирана по курса в края на периода. Непарични активи и пасиви деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност.

Курсови разлики възникващи от превалутирането във функционалната валута се отчитат в печалби и загуби, освен разлики възникващи от превалутирането във функционалната валута на капиталови инструменти на разположение за продажба.

От 1997 година обменният курс на Българския лев (BGN) е фиксиран към евро (EUR). Обменният курс е BGN 1.95583 / EUR 1.0

1. Значими счетоводни политики, продължение

г) Класификация на застрахователни договори

Договори, по които Дружеството поема съществен застрахователен риск от друга страна (застраховано лице) като се съгласява да компенсира застрахованото лице или друг бенефициент, при специфично неочаквано бъдещо събитие (застрахователното събитие), което влияе неблагоприятно на застрахованото лице или бенефициента, се класифицират като застрахователни договори. Застрахователен е всеки риск, който не е финансов. Финансов риск е рискът, свързан с евентуална бъдеща промяна в един или няколко от изброените индекси: лихва, цена на ценна книга, стокови цени, валутен курс, ценови индекс, кредитен рейтинг или индекс или друга променлива, при условие че в случай на нефинансови променливи, променливата не е специфична за страните по договора. Застрахователните договори могат също да прехвърлят част от финансовия риск.

д) Признаване и оценка на договорите

Премии по общо застраховане

Премиите по общо застраховане се осчетоводяват на годишна база.

Записани брутни премии по общо застраховане са премиите по договорите за пряко застраховане или съзастраховане, които са сключени през годината, независимо че премиите могат изцяло или частично да се отнасят за по-късен счетоводен период. Премиите се оповестяват бруто от платимите комисиони на посредници. Спечелената част от записаните премии, включително за неизтеклите застрахователни договори, се признава като приход. Записаните премии се признават към датата на сключване на застрахователния договор. Премиите, платени на презастрахователи, се признават за разход в съответствие с получените презастрахователни услуги.

Пренос-премиен резерв

Пренос-премийният резерв се състои от частта от записаните брутни премии, която е пресметната, че ще бъде спечелена през следващия или по-нататъшни финансови периоди. Пренос-премийният резерв включва начислените и признати за приход премии през отчетния период, намален с цедираните премии към презастрахователи, които следва да се признаят през следващата финансова година или през последващи финансови периоди. Резервът се пресмята отделно за всеки договор, използвайки пропорционален метод на дневна база. Пренос-премийният резерв се изчислява като нетен от комисионите към посредници, рекламни и други аквизиционни разходи.

Отложени аквизиционни разходи

Отложените аквизиционни разходи представляват сумата на аквизиционните разходи, приспаднати при изчислението на пренос-премийния резерв. Те се определят като част от аквизиционните разходи по договорите, действащи към 30 септември 2009 г., заложили като процент в застрахователно-техническия план, отнасяща се за времето между края на отчетния период и датата, на която изтича срокът на застрахователния договор. Текущите аквизиционни разходи се признават в пълен размер като разход през отчетния период.

1. Значими счетоводни политики, продължение

д) Признаване и оценка на договорите, продължение

Обезщетения

Обезщетения възникнали от общо застраховане и резерви за всящи щети

Обезщетенията, възникнали по отношение на общо застраховане включват обезщетения и разходи за обработката им, платими през финансовата година заедно с изменението в резерва за всящи щети.

Резервът за всящи щети включва резерви, които са формирани в резултат на оценката на Дружеството за крайния разход за уреждане на възникналите щети, които не са платени към датата на баланса, независимо дали са обявени или не, свързаните вътрешни и външни разходи по обработка на щети и съответния нормативен резерв. Всящите щети се оценяват като се преглеждат индивидуалните щети и се начислява резерв за възникнали, но необявени щети, както и ефектът от вътрешни и външни предвидими събития, като промяна в политиката за обработка на щети, инфлация, правни промени, промени в нормативната уредба, минал опит и тенденции. Възстановени обезщетения по презастрахователни договори и вземания от спасено имущество и възстановявания по регресни иски, се показват отделно като активи. Презастрахователните, законодателните промени и други възстановими вземания се оценяват по начин, подобен на оценката на всящите щети.

Ръководството счита, че брутният резерв за всящи щети и съответния дял от резерва на презастрахователите са представени справедливо на база на наличната им информация към момента, окончателното задължение ще се променя в резултат на последваща информация и събития и може да се наложи съществена корекция на първоначално начислената сума. Корекциите в резерва за всящи щети, установени в предходни години се отразяват във финансовите отчети за периода, в който са направени корекциите, и се оповестяват отделно, ако са съществени. Методите, които се използват и оценките, които се правят при изчисляване на резерва, се преразглеждат редовно.

Презастраховане

В обичайната си дейност, Дружеството цедира риск към презастрахователите с цел да намали потенциалните си нетни загуби чрез диверсификация на риска. Презастрахователната дейност не отменя директните задължения на Дружеството към застрахованите лица. Презастрахователните активи включват салдото, дължимо от презастрахователни компании за цедирани застрахователни пасиви. Стойностите за възстановяване от презастрахователи се оценяват по начин, подобен на този за резервите за всящи щети или приключените щети, свързани със презастраховани полици.

Премии и щети свързани с тези презастрахователни договори се разглеждат като приходи и разходи по същия начин, по който биха се разглеждали, ако презастраховането беше директна дейност, като се отчита класификацията на продуктите на презастрахователния бизнес.

Цедираните (или приетите) премии и възстановените обезщетения (или платени щети) се представят в отчета за доходите и счетоводния баланс като брутни стойности.

Договори, при които се прехвърля съществен застрахователен риск, се осчетоводяват като застрахователни договори. Възстановимите суми по тях се признават в същата година, в която е съответната щета.

Премиите по дългосрочни презастрахователни договори се осчетоводяват успоредно с времето на валидност на свързаните с тях застрахователни полици, като се използват предположения, подобни на тези за осчетоводяване на съответните полици.

Възстановимата стойност на вземанията по презастрахователните договори се преглежда за обезценка към всяка балансова дата. Такива активи се обезценяват, ако съществуват обективни доказателства, в резултат на събитие настъпило след първоначалното му признаване, че Дружеството може да не възстанови всичките дължими суми, и че ефектът от събитието върху сумата, която Дружеството следва да получи от презастрахователя, може да бъде надеждно измерен.

1. Значими счетоводни политики, продължение

е) Аквизиционни разходи

Разходите за комисиони включват начислени комисиони на посредници, разходи за участие в резултата, които се начисляват в полза на застрахованите лица при ниска квота на щетимост. Косвените аквизиционни разходи включват разходи за реклама и разходи, произтичащи от сключване или подновяване на застрахователни договори.

ж) Административни разходи

Административните разходи включват разходи за възнаграждение на персонала и разходи за амортизации на сгради, съоръжения и оборудване, нематериални активи, и други административни разходи.

з) Финансови приходи и финансови разходи

Финансовите приходи и разходи включват инвестиционни приходи и разходи и други финансови приходи и разходи.

Приходите от инвестиции се признават съгласно принципа на начисляването.

Инвестиционните приходи включват реализираните приходи или разходи от търговия с финансови активи, нереализираните приходи или разходи от преценка на финансови активи, както и приходи получени от наеми от инвестиционни имоти, приходи от инвестиции в дългови ценни книжа, срочни депозити и дивиденди. Дивидентите от капиталови инвестиции се признават в момента на тяхното получаване.

и) Данъчно облагане

Дружеството изчислява текущи и отсрочени данъци в съответствие с действащото законодателство. Текущия данък се изчислява на база финансовия резултат за годината в съответствие със Закона за корпоративното подоходно облагане.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви върху всички временни разлики между балансовата стойност, съгласно счетоводните отчети и стойностите, изчислени за данъчни цели.

Стойността на отсрочения данък се основава на базата на очаквания начин на реализация или уреждане на балансовата стойност на активите и пасивите, като се използват действащи към датата на баланса данъчни разпоредби. Ефектът върху отсрочения данък от промяна на данъчните ставки се отчита в отчета за доходите, с изключение на случаите, когато се отнася до суми, предварително начислени или отчетени директно в собствения капитал.

Отсрочен данъчен актив се признава само до размера, до който е вероятно получаването на бъдещи облагаеми печалби, срещу които може да се оползотворят неизползваните данъчни загуби или данъчен кредит. Отсрочените данъчни активи се намаляват в съответствие с намалението на вероятността за реализиране на данъчни ползи.

й) Имоти, сгради, съоръжения и оборудване

(i) Земя, сгради, съоръжения и оборудване

Земята и сградите се представят по преоценена стойност съгласно оценка, изготвена от външен независим лицензиран експерт-оценител към датата на баланса. Съоръженията и оборудването се представят по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация.

В случаите, при които имоти, сгради, съоръжения и оборудване съдържат компоненти с различен полезен срок, те се отчитат като индивидуални активи в различните групи на имоти, сгради, съоръжения и оборудване.

(ii) Последващи разходи

Разходи, направени за подмяната на част от имоти, сгради, съоръжения и оборудване, които са индивидуално отразени счетоводно, включително основни инспекции и ремонти, се капитализират само в случаите, при които е вероятно Дружеството да получи бъдещи икономически изгоди свързани с активите и при условие че тези изгоди са измерими с достатъчна надежност. Всички останали разходи се отразяват в отчета за доходите като текущ разход.

1. Значими счетоводни политики, продължение**й) Имоти, сгради, съоръжения и оборудване, продължение****(iii) Амортизация**

Амортизацията се отразява в отчета за приходи и разходи като се начислява на база линейния метод за очаквания срок на използване. Земите не се амортизират. Очакваните срокове за използване са както следва:

• Сгради	25 години
• Компютърно оборудване	2 години
• Транспортни средства	4 години
• Стопански инвентар	7 години

к) Нематериални активи

Нематериалните активи, придобити от Дружеството, са представени по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация и загуби от обезценка.

л) Инвестиционни имоти

Инвестиционният имот е такъв имот, който се притежава с цел доходи от наеми или капиталова печалба, или и двете, но не за продажба при обичайната дейност на дружеството, или за използване за предлагане на услуги или административни нужди. Инвестиционните имоти се оценяват на база настояща справедлива стойност с всяка промяна, отразена като печалба или загуба.

Инвестиционните имоти на дружеството се оценяват всяка година от двама външни независими експерт оценители, които имат подходяща призната професионална квалификация и опит в оценяването на имоти от такъв тип и местоположение. Настоящата справедлива стойност се базира на пазарната стойност, която е сумата за която имота би могъл да бъде разменен в деня на оценяване между желаещ купувач и желаещ продавач при сделка и реална продажба, при която всяка страна е била надеждно осведомена.

м) Инвестиции

Дружеството класифицира инвестициите си във финансови активи по справедлива стойност през отчета за доходите, финансови активи държани до падеж и финансови активи налични за продажба. Основно, финансовите активи се класифицират по справедлива стойност през отчета за доходите, тъй като стратегията на Дружеството е да управлява финансови инвестиции, придобити с цел покриване на пасивите си по застрахователни договори (включително акционерни средства), на същата база, по справедлива стойност.

Инвестициите по справедлива стойност през отчета за доходите се класифицират като текущи активи и се отчитат по справедлива цена, като преоценката до справедлива цена се отразява в отчета за доходите.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя на база пазарни котировки на цената им към датата на баланса. В случай, че такива котировки не съществуват, справедливата стойност на финансовите инструменти се определя чрез ценообразуващи модели или чрез техники на дисконтиране на паричните потоци.

Инвестициите по справедлива стойност през отчета за доходите се признават или се отписват от Дружеството на датата на уреждане на сделките.

Ценните книжа налични за продажба се оценяват по справедлива стойност към датата на баланса. Печалби и загуби, произтичащи от промяна в справедливата стойност на финансовите активи налични за продажба, се отчитат в собственения капитал докато инвестицията не е анулирана или отписана. При анулиране или отписване, натрупаната справедлива стойност през отчета за доходите, която по-рано е отчетена в капитала, преминава в отчета за доходи. При стабилна тенденция на нарастване на справедливата стойност в последващ период след прекратяването, предишните отразени загуби остават в отчета за доходите до пълното им възстановяване.

За целите на последващо измерване на некотираните капиталови инвестиции, след първоначалното им признаване, те се класифицират като финансови активи, отчитани по справедлива стойност през отчета за доходите. Такива активи са представени по себестойност, тъй като справедливата стойност на тези инвестиции не може да бъде достоверно и точно измерена.

1. Значими счетоводни политики, продължение

н) Застрахователни и други вземания

Застрахователните и други вземания се отчитат по цена на придобиване намалени с разходи за обезценка. Разходите за обезценка на несъбираеми вземания се признават в отчета за доходите.

о) Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват пари в каса, по разплащателни сметки в банки и депозити с падеж до 90 дни.

п) Обезценка

Загубите от обезценка при активи, отчетени по амортизирана стойност, се измерват като разликата между балансовата стойност на финансовия актив и сегашната стойност на приблизително изчислени бъдещи парични потоци, дисконтирани по първоначалния ефективен лихвен процент на актива. Загубите се признават в печалби и загуби и се отразяват в корективна сметка срещу кредити и вземания. Лихвата върху обезценения актив продължава да се признава през периода на сконтото. Когато последващо събитие става причина за намаляването на загубата от обезценка, намалението в загубата от обезценка се сторнира в печалби и загуби.

п) Обезценка, продължение

Загубите от обезценка при инвестиционни ценни книжа на разположение за продажба се признават, като акумулираната загуба, призната директно в собствения капитал, се прехвърля в печалби и загуби. Акумулираната загуба, прехвърлена от капитала и призната в печалби и загуби, е разликата между цената на придобиване, нетна от всички погасявания по лихви и амортизации, и настоящата справедлива стойност минус всички загуби от обезценка, признати преди това в печалби и загуби. Промените в провизиите за обезценка, свързани със стойността във времето, се отразяват като компонент на приходи от лихви.

Ако в следващ период справедливата стойност на обезценена дългова ценна книга на разположение за продажба се увеличи и увеличението може обективно да се свърже със събитие, възникнало след като загубата от обезценка е била призната в печалби и загуби, загубата от обезценка се сторнира, като сумата на сторното се признава в печалби и загуби. Всяко последващо възстановяване, обаче, в справедливата стойност на обезценена капиталова ценна книга на разположение за продажба се признава директно в капитала.

р) Провизии

Провизията се признава, когато Дружеството има правно или конструктивно задължение, в резултат на минали събития и е вероятно, че за погасяването му ще е необходим изходящ паричен поток. Ако ефектът е съществен, провизиите се определят чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци с дисконтов процент преди данъчно облагане, който отразява текущата пазарна оценка за стойността на парите във времето и специфичните рискове за съответния пасив.

с) Търговски и други задължения

Търговските и други задължения се отчитат по цена на придобиване.

2. Счетоводни преценки

Общо застраховане

Преценките на Дружеството за отчетените и неотчетените загуби и определянето на застрахователните резерви и възстановимата стойност на дела на презастрахователя се преглеждат и обновяват постоянно, като корекциите от този преглед се отразяват в отчета за доходите на Дружеството. Процесът се основава на основното допускане, че миналият опит, коригиран с ефекта от текущите обстоятелства и тенденции, е подходяща основа за предвиждане на ефекта от бъдещите събития.

3. Управление на застрахователния риск

Цели и политики при управление на застрахователния риск

Основната застрахователна дейност, извършвана от Дружеството, е да поема риска от загуба от лица или организации, които са преки субекти на риска. Такива рискове могат да бъдат свързани с недвижимо имущество, отговорности, живот, злополуки със здравето, финансови или други рискове, произтичащи от дадено застрахователно събитие. Дружеството е изложено на несигурност, свързана с времето и размера на щетите по договора. Дружеството също така е изложено на пазарен риск чрез застрахователните и инвестиционните си дейности. Дружеството управлява застрахователния си риск чрез ограничения на застрахователните лимити, процедури за одобряване на транзакции, които включват нови продукти или които надвишават определените лимити, методи за ценообразуване, централизирано управление на презастраховането и мониторинг на възникващите въпроси.

Дружеството използва няколко метода за оценка и контрол на застрахователния риск както за индивидуалните видове застраховани рискове, така и за общите рискове.

Теорията на вероятността се прилага при ценообразуването и провизирането на портфейла от застрахователни полици. Основният риск се състои в това че честотата и размера на щетите надхвърлят очакваните. Застрахователните събития са произволни по своята природа и действителният брой и мащаб на събитията през всяка една година може да варира от очакваните, изчислените чрез обичайните статистически техники.

Стратегия по сключване на полиците

Стратегията на Дружеството за сключване на полици има за цел постигането на разнообразие, за да се осигури балансиран портфейл и се основава на голям портфейл от сходни рискове няколко години подред, който като такъв се очаква да намали вариациите в резултата.

Стратегията за сключване на полици е представена в годишния бизнесплан, който включва класовете бизнеси, които се застраховат. Тази стратегия се прилага към отделните застрахователни посредници посредством подробни инструкции за сключване на полици, които включват лимити, които всеки посредник трябва да спазва според класа и размера на бизнеса, територията и отрасъла, за да постигне подходящо ниво на риска в рамките на портфейла. В голямата си част договорите по общо застраховане са годишни и застрахователите имат правото да откажат подновяване или да променят условията на договора при подновяването му.

Презастрахователна стратегия

Дружеството презастрахова част от рисковете, които записва, за да контролира експозициите си към загуби и да защитава капиталовите си ресурси. Дружеството е сключва пропорционални презастрахователни договори за основните бизнес линии и непропорционални презастрахователни договори за големите отговорности и катастрофични рискове, за да намали нетната експозиция. Освен това, на застрахователите е разрешено да сключват договори за факултативно презастраховане при определени специфични обстоятелства. Всички договори за факултативно презастраховане са предмет на предварително одобрение и общата сума за факултативно презастраховане се наблюдава от Ръководството.

Пасивното презастраховане съдържа кредитен риск и активите по презастраховане се осчетоводяват като се извадят разходите за обезценки в резултат на случаи на неплатежоспособност и несъбираеми суми. Дружеството сключва застрахователните договори с несвързани презастрахователи с цел контролиране на експозицията за евентуални загуби от едно събитие.

Условия на застрахователните договори

Условията на застрахователните договори, които имат материален ефект върху сумата, времето и несигурността от бъдещи парични потоци, произтичащи от застрахователните договори са изложени по-долу.

Дружеството работи по утвърдения списък на Комисията за финансов надзор с разрешени застраховки, които са групирани в 18 групи.

Оценката за основните продукти на Дружеството и методите на управление на свързаните със застрахователните продукти рискове са представени както следва:

3. Управление на застрахователния риск, продължение **Общозастрахователни договори – Автомобилно застраховане**

„ЗД Евроинс“ АД сключва застраховки „Каско“, „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, „Зелена Карта“ и „Злополука на местата в МПС“ за България и чужбина.

Покриваните рискове обхващат в най-пълна степен нуждите от застрахователно покритие на собствениците, ползвателите и държателите на МПС. Териториалният обхват на застраховките включва цяла Европа.

Извършва се стриктна селекция на риска чрез функциониращата система за издаване и съхраняване на информацията за сключените застрахователни договори.

Общозастрахователни договори – Каско

Дружеството сключва застрахователни договори за застраховка Каско на моторни превозни средства. Застраховката Каско на автомобилите застрахова превозните средства на застрахованите лица срещу щети, причинени от пътнотранспортно произшествие, природно бедствие или злоумишлени действия на трети лица, както и кражба.

Възвръщаемостта на капитала при този продукт произтича от общите премии, начислявани на застрахованите лица минус сумите, заплащани за покриването на щети и разходи, начислени от Дружеството.

Събитието, което предизвиква щети по автомобилите обикновено възниква внезапно (като ПТП, природни бедствия, кражба и др.) и причината се определя лесно. Дружеството ще бъде уведомено бързо и щетата ще бъде уредена без закъснение. Бизнесът с Каско застраховките следователно се класифицира като „краткотраен“, което означава, че влошаването на разходите и възвръщаемостта на инвестициите ще бъде от несъществено значение. Това контрастира с „дълготрайните“ класове, където отнема повече време да се определи окончателния разход за щетата и това прави разходите и възвръщаемостта на инвестициите значително по-съществени.

Управление на рисковете

Ключовите рискове свързани с този продукт са риска от сключване, от конкуренция, и риска от щети (включително променливото проявление на риска под влияние на способностите на водача и на другите участници в движението). Дружеството също така е изложено на риска от злоумишлени действия от страна на застрахованите лица.

Рискът от сключване е този, при който Дружеството не начислява различни премии за различните автомобили, които застрахова. Рискът по дадена полица ще варира според много фактори като - марка на автомобила, къде се управлява автомобила, стаж на водача. За застраховка Каско на МПС се очаква да има голям брой застраховани обекти със сходни рискови профили. Изчисляването на премия, съизмерима с риска за тези полици, ще бъде субективно и следователно рисково.

Дружеството е изложено на риск застрахованият да прави неверни или невалидни искиове, или да завишава сумата, изискуема след претърпяване на загуба. Това до голяма степен обяснява защо икономическите условия са свързани с това колко е печеливш каско портфейла.

Застрахователният риск се управлява основно чрез разумно ценообразуване, дизайн на продукта, избор на риска, подходяща инвестиционна стратегия, рейтинговане и презастраховане. По тази причина Дружеството следи и реагира на промени в общата икономическа и търговска среда, в която извършва своята дейност.

3. Управление на застрахователния риск, продължение **Общозастрахователни договори – Обща гражданска отговорност**

Дружеството сключва застраховка Обща гражданска отговорност. При тези договори се изплаща парична компенсация за телесна повреда на служители или на членове на обществото.

Общата отговорност се счита за дълъг процес, тъй като финализирането и уреждането на искове през годината на възникване на щетата отнема сравнително дълго време. Срокът за отчитане и уреждане на щети е функция от специфично осигуреното покритие, юрисдикцията и провизиите на специфичната политика като самозадържане. Има многобройни компоненти, които са в основата на застраховката обща гражданска отговорност.

Тази линия бизнес обикновено е най-големия източник на несигурност по отношение на провизиите на щетите. Основно несигурността в оценката на тази провизия се обяснява с дългия времеви интервал в отчитането (т.е. времето между покритото застрахователно събитие и действителното предявяване на щетата), броя на участващите страни, дали покритото „събитие“ се ограничава до един времеви период или се разпростира върху няколко времеви периода, включените възможни суми (в индивидуалните предявявания на щети), дали тези щети са били разумно предвидими и дали са имали за цел да бъдат покрити във времето, когато са били сключени договорите (т.е. потенциал за оспорване на покритието), и възможността за масово предявяване на щети. Щетите с по-дълги времеви интервали в оповестяването водят до по-голям вътрешно присъщ риск. Това важи с особена сила за предявените щети с по-дълъг срок на изискуемост, особено там където съдебните органи са взели решение покритието да се простира в няколко години, т.е. включва няколко защитника (и техните застрахователи и презастрахователи) и многобройни полици (като по този начин увеличават включените възможни суми и сложност на уреждане на претенции). Щети с по-дълги срокове на изискуемост също повишават потенциалния времеви интервал на признаване, т.е. интервала между подписването на вид полица на един конкретен пазар и признаването, че такива полици имат латентна експозиция за обезщетения.

Управление на рисковете

Ключовите рискове свързани с този продукт са риска от сключване, конкурентния риск, и риска от щети (включващ променливото възникване на рискови щети). Дружеството е изложено също така на риска от нелоялни действия от страна на застрахованите.

Застрахователният риск се управлява предимно чрез разумно ценообразуване, дизайн на продукта, избор на риска, подходяща инвестиционна стратегия, рейтинговане и презастраховане. Дружеството следователно наблюдава и реагира на промени в общата икономическа и търговска среда, в която развива своята дейност.

3. Управление на застрахователния риск, продължение

Общозастрахователни договори – Имущество

Дружеството сключва имуществени застрахователни договори в цялата страна. Застраховката имущество застрахова до някакъв лимит или покритие, лицата срещу загуба или повреда на тяхното собствено имущество и вредите, причинени от прекъсване в бизнеса, произтичащо от тази щета.

Възвръщаемостта на капитала при този продукт произтича от общите премии, начислявани на застрахованите лица минус сумите, заплащани за покриването на щети и разходите, начислени от Дружеството.

Събитието, което предизвиква обезщетение за повреда на сгради или имущество обикновено възниква внезапно (като при пожар и обир с взлом) и причината се определя лесно. Щетата в този случай ще бъде оповестена бързо и може да се уреди без забавяне. Бизнесът със застраховки имущество следователно се класифицира като „краткотраен“, което означава, че влошаването на разходите и възвръщаемостта на инвестициите ще бъде от несъществено значение. Това контрастира с „дълготрайните“ класове, където отнема повече време да се определи окончателния разход за щетата и това прави разходите и възвръщаемостта на инвестициите значително по-съществени.

Ключовите рискове свързани с този продукт са риска от сключване, от конкуренция, и риска от щети (включително променливото проявление на риска от природни бедствия). Дружеството е изложено на риска от злоумишлено действия от страна на застрахованите лица.

Рискът от сключване е този, при който Дружеството не начислява различни премии, в съответствие с различните имуществата, които застрахова. Рискът по дадена полица ще варира според много фактори като местоположение, мерки за сигурност на мястото, възраст на имуществото и др. За застраховка на домашно имущество се очаква да има голям брой застраховани обекти със сходни рискови

профили. Това, обаче, не важи за стопански дейности. Много предложения за застраховане на търговски обекти се състоят от уникална комбинация от местоположение, вид бизнес и мерки за сигурност. Изчисляването на премия, съизмерима с риска за тези полици, е субективно и следователно рисково. Класовете имоти са изложени на риска застрахованият да прави неверни или невалидни иски, или да завишава сумата, изискуема след претърпяване на загуба. Това до голяма степен обяснява защо икономическите условия са свързани с това колко е печеливш портфейла от имущество. Застрахователният риск се управлява основно чрез разумно ценообразуване, дизайн на продукта, избор на риска, подходяща инвестиционна стратегия, рейтинговане и презастраховане. Дружеството следователно следи и реагира на промени в общата икономическа и търговска среда, в която извършва своята дейност.

Концентрации на застрахователни рискове

Имуществото е обект на множество рискове, включително кражба, пожар, бизнес прекъсване и метеорологични условия. Обезщетенията за явления като бури, наводнения, срутвания, пожари, експлозии, и повишаващото ниво на престъпността възникват в регионален мащаб, което означава, че Дружеството управлява разпределението на географския си риск много внимателно. В случай на земетресение, Дружеството очаква портфейла от недвижими имоти да включва високи иски за структурни щети на недвижими имоти и големи иски поради смущения в бизнеса, докато транспортните връзки не функционират и имотът е затворен, поради ремонт.

Дружеството приема общата рискова експозиция, която е готово да поеме в определени територии за редица събития като природни бедствия. Текущата агрегирана позиция се контролира по време на подписването на даден риск и се изготвят месечни отчети, които показват ключовите концентрации, на които Дружеството е изложено. Дружеството използва различни моделиращи инструменти, за да контролира концентрацията и да симулира загуби от катастрофи, за да измери ефективността на презастрахователните програми и нетната рискова експозиция на Дружеството. През годината се провеждат „стрес” и „сценарийни” тестове с помощта на тези модели. Най-голямата вероятност за значителни загуби на Дружеството произтича от катастрофични събития като наводнения, повреди, щети от бури или земетресения. Дружеството управлява риска чрез сключване на презастрахователни договори.

Становището на ръководството по отношение концентрацията на риск е, че са положени усилия за еднакво териториално разпределение на застрахованите имущества. Системно се извършва оценка на риска от страна на Директор „Презастраховане” и се наблюдава акумулацията на застрахователни суми по региони. Ръководството не счита, че към 31.12.2008 г. има съществени концентрации на застрахователен риск в портфейла на Дружеството.

3. Управление на застрахователния риск, продължение

Презастрахователен риск

Дружеството цедира застрахователния риск, за да ограничи експозицията към загуби при сключване на различни застрахователни договори, които покриват индивидуален риск, групови рискове или определени линии бизнес, по съзастраховане, които са подновяеми на годишна база. Тези договори за презастраховане разпределят риска и минимизират ефекта от загуби. Сумата на всеки задържан риск зависи от оценката на специфичния риск на Дружеството, който при определени обстоятелства достига до лимити, базирани на характеристиките на покритието. При условията на презастрахователните договори, презастрахователят се съгласява да възстанови цедираната сума, в случай че обезщетението е платено. Дружеството, обаче, остава отговорно към застрахованите лица по отношение на цедираната застраховка, ако презастрахователят не успее да изпълни задълженията, които поема. При общо застраховане преобладаващото използване на презастраховане има за цел да управлява експозиции на свързани с времето събития, природни събития, събития, включващи много жертви, катастрофични пожари и отговорности (Обща гражданска отговорност и Гражданска отговорност на автомобилистите). При избор на презастраховател Дружеството взема предвид относителната сигурност. Сигурността на презастрахователя се оценява на база публичен рейтинг и проведени вътрешни проучвания.

Финансов риск

Транзакции с финансови инструменти могат да доведат до това Дружеството да поеме допълнителни финансови рискове. Те включват пазарен риск, кредитен риск, ликвиден риск и презастрахователен риск. Всеки от тези рискове е описан по-долу.

Пазарен риск

Пазарният риск може да бъде описан като риск от промяна в справедливата стойност на един финансов инструмент, дължаща се на промяна в лихвените проценти, цените на капиталови инструменти или обменните валутни курсове.

Съответствие между активите и пасивите

Дружеството активно управлява активите си като използва подход, който балансира качество, диверсификация, съответствие между активите и пасивите, ликвидност и възвръщаемост на инвестициите. Целта на инвестиционния процес е да оптимизира инвестиционния доход, коригиран с риска, като гарантира, че активите и пасивите се управляват на база на паричен поток и продължителност.

Дружеството управлява паричния поток и инвестициите като определя приблизително сумите и времето на постъпления от застрахованите и на плащания на застрахователните задължения. Този процес е присъщо субективен и може да повлияе на способността на Дружеството да постигне целите за управление на активите и пасивите.

Лихвен риск

Излагането на Дружеството на пазарен риск за промени в лихвения процент е концентрирано в инвестиционния му портфейл и в по-малка степен в дълговите му задължения. Промени в инвестиционните стойности, дължащи се на промени в лихвените проценти, обаче, се компенсират отчасти от съответствените промени в икономическата стойност на застрахователните резерви и дълговите задължения. Дружеството контролира тази експозиция чрез периодичен преглед на своите активни и пасивни позиции. Дружеството също така е изложено на риска от промени в бъдещите парични потоци от ценни книжа с фиксиран доход, произтичащи от промени в пазарните лихвени проценти.

3. Управление на застрахователния риск, продължение

Валутен риск

Дружеството е изложено на валутен риск чрез разплащанията в чуждестранна валута. Дружеството няма инвестиции в чужбина. В резултат от въвеждането на валутния борд в България, българската валута е обвързана с Еурото. Тъй като валутата, използвана във финансовите отчети е Български лев, резултатите отразени в тях се влияят от промени в обменните курсове на валути различни от Лев и Евро. В резултат от експозициите на Дружеството в чужда валута възникват печалби и загуби, които са отразени в отчета за приходите и разходите. Тези експозиции съставляват паричните активи на Дружеството, които не са деноминирани във валутата, използвана във финансовите отчети на Дружеството. В случаите когато местната валута е изложена на значителен валутен риск, управлението му се постига чрез инвестиции в депозити деноминирани Евро. Компанията няма задължения, деноминирани в чуждестранна валута, различна от Евро и USD. Основна част от задълженията на Дружеството са деноминирани в български лева и само задълженията по презастрахователни договори в размер на 1217 хил. са деноминирани в евро.

4. Записани бруто премии

<i>В хиляди лева</i>	2009	2008
Общо застраховане		
Каско на МПС	24 788	27 771
Гражданска отговорност на автомобилистите и Зелена карта	16 841	16 468
Имуществени застраховки	4 434	3 952
Селскостопанско застраховане	1 852	1 330
Злополука	1 518	1 852
Карго	1 511	1 710
Отговорности	530	554
Други	1 497	3 870
	52 971	57 507
Промяна в брутният пренос-премиен резерв	4 396	(527)
Брутни спечелени премии	57 367	56 980
Минус: отстъпени премии на презастрахователи	(2 880)	(5 248)

Промяна в дела на презастрахователи в пренос-премийния резерв	(1 657)	(314)
Спечелени премии, отстъпени на презастрахователи	(4 537)	(5 562)
Нетни спечелени премии	52 830	51 418
5. Приходи от такси и комисиони		
<i>В хиляди лева</i>	2009	2008
Комисиони получени от презастрахователи	536	932
Други приходи от презастрахователи		
Общо приходи от такси и комисионни	536	932
6. Финансови приходи		
<i>В хиляди лева</i>	2009	2008
Приходи от лихви по ценни книжа и депозити	484	373
Приходи от дивиденди при инвестиции в капитали	10	64
Приходи от наеми при инвестиции в имоти	165	43
Приходи от преоценка на активи по справедлива стойност	1 445	375
Приходи от продажба на финансови активи	1 325	20
Други финансови приходи	10	7
Общо финансови приходи	3 439	882
7. Настъпили щети, нетни от презастраховане		
<i>В хиляди лева</i>	2009	2008
Изплатени щети през текущата година, разходи за обработка и предотвратяване на щети	(28 004)	(23 085)
Промяна в резерв за предстоящи плащания	4 419	(5 145)
Получени обезщетения от презастрахователи	1 754	3 008
Изменение на дела на презастрахователите в резерва за предстоящи плащания	(1 707)	742
Приход/(разход) от/(за) регреси	(1 140)	299
Общо настъпили щети, нетни от презастраховане	(24 678)	(24 181)
8. Аквизиционни разходи		
<i>В хиляди лева</i>	2009	2008
Преки (Комисионни и участие в резултата)	(9 874)	(11 617)
Преки (Комисионни и участие в резултата) – активно презастраховане	(322)	
Разходи за реклама и маркетинг	(1 180)	(2 426)
Други аквизиционни разходи (индиректни)		
Общо аквизиционни разходи	(11 376)	(14 043)
9. Административни разходи		
<i>В хиляди лева</i>	2009	2008
Разходи за амортизация	(858)	(891)
Възнаграждение на персонала	(4 470)	(4 360)
Други	(5 266)	(6 489)
Общо административни разходи	(10 594)	(11 740)

10. Финансови разходи	2009	2008
<i>В хиляди лева</i>		
Разходи за лихви	(116)	(78)
Загуби от преоценка на финансови активи	(1 832)	(2 523)
Загуби от продажба на финансови активи	(46)	(96)
Инвестиционни разходи за управление	(53)	(30)
Други финансови разходи	<u>(98)</u>	<u>(89)</u>
Общо финансови разходи	<u>(2 145)</u>	<u>(2 816)</u>
11. Други оперативни разходи	2009	2008
<i>В хиляди лева</i>		
Разходи за Гаранционен фонд	(943)	(1 105)
Отписани вземания по застрахователни полици	(6 775)	(1 696)
Загуба от обезценка на застрахователни вземания		
Други	<u>(1 129)</u>	<u>(505)</u>
Общо други оперативни разходи	<u>(8 847)</u>	<u>(3 306)</u>

12. Други приходи (разходи)*В хиляди лева*

	2009	2008
Приход от продажба на активи	29	
Други неоперативни приходи	2	15
Други неоперативни разходи	<u>(215)</u>	<u>(18)</u>
Общо други приходи (разходи)	<u>(184)</u>	<u>(3)</u>

13. Нематериални активи*В хиляди лева*

	Софтуер	Общо
Отчетна стойност		
Салдо към 1 януари 2008	1 199	1 199
Придобити	<u>111</u>	<u>111</u>
Салдо към 31 декември 2008	<u>1 310</u>	<u>1 310</u>
Амортизация и загуби от обезценка		
Салдо към 1 януари 2008	(392)	(392)
Амортизация за годината	<u>(249)</u>	<u>(249)</u>
Салдо към 31 декември 2008	<u>(641)</u>	<u>(641)</u>
Балансова стойност		
Салдо към 1 януари 2008	<u>807</u>	<u>807</u>
Салдо към 31 декември 2008	<u>669</u>	<u>669</u>
Отчетна стойност		
Салдо към 1 януари 2009	1 310	1 310
Придобити	<u>0</u>	<u>0</u>
Салдо към 30 септември 2009	<u>1 310</u>	<u>1 310</u>
Амортизация и загуби от обезценка		
Салдо към 1 януари 2009	(641)	(641)
Амортизация за годината	<u>(196)</u>	<u>(196)</u>
Салдо към 30 септември 2009	<u>(837)</u>	<u>(837)</u>
Балансова стойност		
Салдо към 1 януари 2009	<u>669</u>	<u>669</u>
Салдо към 30 септември 2009	<u>473</u>	<u>473</u>

14. Имоти, машини, съоръжения и оборудване*В хиляди лева*

	Сгради и земи	Машини и оборудване	Транспортни средства	Стопански инвентар	Общо
Отчетна стойност					
Салдо към 1 януари 2008	1 315	1 051	3 301	725	6 392
Придобивания	0	143	489	59	691
Излезли от употреба	0	0	(323)	0	(323)
Промяна в стойността от преоценки	0	0	0	0	0
Салдо към 31 декември 2008	1 315	1 194	3 467	784	6 760
Амортизация и загуби от обезценка					
Салдо към 1 януари 2008	0	(711)	(2 059)	(325)	(3 095)
Амортизация през годината	(52)	(244)	(546)	(88)	(930)
Отписана амортизация на излезли от употреба	0	0	179	0	179
Салдо към 31 декември 2008	(52)	(955)	(2 426)	(413)	(3 846)
Балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2008	1 315	340	1 242	400	3 297
Салдо към 31 декември 2008	1 263	239	1 041	371	2 914
Отчетна стойност					
Салдо към 1 януари 2009	1 315	1 194	3 467	784	6 760
Придобивания		68	512	25	605
Излезли от употреба			(173)		(173)
Промяна в стойността от преоценки					
Салдо към 30 септември 2009	1 315	1 262	3 806	809	7 192
Амортизация и загуби от обезценка					
Салдо към 1 януари 2009	(52)	(955)	(2 426)	(413)	(3 846)
Амортизация през годината	(39)	(178)	(380)	(65)	(662)
Отписана амортизация на излезли от употреба			139		139
Салдо към 30 септември 2009	(91)	(1 133)	(2 667)	(478)	(4 369)
Балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2009	1 263	239	1 041	371	2 914
Салдо към 30 септември 2009	1 224	129	1 139	331	2 823

15. Инвестиционни имоти*В хиляди лева*

	2009	2008
Салдо към 1 януари	3857	3857
Промени в справедливите стойности		
Салдо към 30 септември	<u>3 857</u>	<u>3 857</u>

16. Финансови активи по справедлива стойност в печалбата и загубата*В хиляди лева*

	към 30.09.2009 г.	към 31.12.2008 г.
Регистрирани за търгуване на борсата	2 646	1 859
Нерегистрирани за търгуване на борсата	0	515
Капиталоти ценни книжа	2 646	2 374
Държавни облигации	1 841	3 155
Корпоративни облигации	6 451	2 315
Дългови ценни книжа – фиксирана тарифа, регистрирани за търгуване	8 292	5 470
Открити инвестиционни фондове	847	2 292
Инвестиционни фондове	847	2 292
Общо финансови активи	11 785	10 136

17. Отсрочени данъци

Отсрочените данъчни активи/пасиви се пресмятат на базата на временни разлики между данъчната основа и балансовата стойност на активите и пасивите с ефективна данъчна ставка от 10 процента, в сила от 1 януари 2007 г. Салдата на отложените данъци върху приходите са както следва:

В хиляди лева

	Активи към 30.09.2009 г.	Пасиви към 30.09.2009 г.	Нетни активи/пасиви към 30.09.2009 г.
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	0	(323)	(323)
Задължения към персонала за неизползвани отпуски и обезщетения при пенсиониране	32	0	32
Начислени доходи на физически лица	3	0	3
Отсрочени данъчни активи	1 412	0	1 412
	1 447	(323)	1 124

18. Вземания и други активи*В хиляди лева*

	2009	2008
Вземания от директно застраховане	24 089	25 195
Вземания от активно презастраховане	386	
Вземания от регреси/суброгации	2 383	3 938
Други вземания	2 273	2 183
Краткосрочни активи	137	80
Общо вземания и други активи	29 268	31 396

19. Парични средства и парични еквиваленти*В хиляди лева*

	към 30.09.2009	към 31.12.2008
Парични средства в каса	3 044	2 105
Разплащателни сметки	506	611
Депозити	1 796	9 960
Общо парични средства и парични еквиваленти	5 346	12 676

20. Застрахователни резерви

В хиляди лева

	2009			2008		
	Бруто	Презастраховане	Нетно	Бруто	Презастраховане	Нетно
Пренос-премиен резерв	21 339	(5 501)	15 838	25 735	(7 158)	18 577
в т.ч. от активно презастраховане	430		430			
Резерв за възникнали, но необявени щети	10 333	(1 159)	9 174	15 097	(1 160)	13 937
в т.ч. от активно презастраховане						
Резерв за предявени, но неприключени щети	12 870	(3 207)	9 663	12 525	(4 913)	7 612
в т.ч. от активно презастраховане	84		84			
Запасен фонд по застраховка кредити	121		121	121		121
Общо застрахователни резерви	44 663	(9 867)	34 796	53 478	(13 231)	40 247

Допускания и чувствителности за определяне на застрахователни резерви

Процесът, използван за определяне на допусканията е предназначен за изчисляване на неутралните приблизителни оценки на най-вероятния или очакван изход. Източниците на информация, които се използват за допусканията са вътрешно изготвени като се използват задълбочени проучвания, които се провеждат годишно. Допусканията се проверяват, за да се постигне съответствие с наблюдаваните пазарни цени или друга публикувана информация. За допусканията се използва най-вече информацията от текущите тенденции и в случаите, при които има недостатъчна информация за изготвянето на надеждна оценка на развитието на щетите, се правят по-предпазливи допускания.

Характерът на бизнеса затруднява точното определяне на вероятния изход от определена щета и цялостния размер на предявените щети. Всяка предявена щета се преглежда поотделно поради обстоятелствата, наличната информация от експерти по щети и историческите данни за размера на подобни щети. Оценка на щети се преглеждат и обновяват редовно при наличие на нова информация. Резервите са на база текущата налична информация.

Окончателния размер на активите, обаче, може да се различава в резултат на последващи събития и катастрофични случаи. Влиянието на много обстоятелства, които определят крайния разход за уреждане на щетите, е трудно да се предвиди. Трудностите при оценка на резервите се различават при отделните класове бизнес в зависимост от застрахователните договори, сложността, обема и значението на щетите, установяване датата на възникване на щетата и закъснението при предявяване.

Резервът за предстоящи плащания се калкулира за всеки отделен случай. Резервът за настъпили, но непредявени щети се калкулира на база „верижно-стълбови” метод използвайки за основа платените и висящите щети.

Използвания ключов метод, или комбинация от методи, е в зависимост от класа бизнес и наблюдаваното историческо ниво на коефициента на щетимост.

Резервите за начислени, но непредявени щети (IBNR) първоначално се оценяват брутни, след което се извършва допълнително калкулиране за установяване на дела на презастрахователите в резервите. Дружеството покрива застрахователните рискове с квотен презастрахователен договор за основните бизнес линии и от типа „excess of loss” договори за големите щети и катастрофични рискове, което осигурява сигурна защита за застрахователя при възникване на голям брой малки щети както и единични големи искове. Методът, използван от Дружеството, се базира на исторически данни, брутен очакван размер на резерва за възникнали, но непредявени щети и данни за презастрахователната програма, за да се определи размера на вземанията от презастрахователите.

21. Задължения към презастрахователи и други задължения		2009	2008
<i>В хиляди лева</i>			
Задължения по директно застраховане		168	329
Задължения към презастрахователи		547	1 592
Задължения по лизингови договори		1 094	1 030
Други задължения		<u>2 892</u>	<u>3 167</u>
Общо задължения		<u>4 701</u>	<u>6 118</u>
22. Получени заеми		2009	2008
<i>В хиляди лева</i>			
Получени заеми		<u>705</u>	<u>1 410</u>
Общо получени заеми		<u>705</u>	<u>1 410</u>
23. Акционерен капитал и резерви		2009	2008
<i>В хиляди лева</i>			
Капиталови резерви			
Законовите резерви		1 309	1 309
Премийният резерв		8 612	8 612
Други резерви		0	0
Преоценъчният резерв		<u>694</u>	<u>694</u>
Общокапиталови резерви		<u>10 615</u>	<u>10 615</u>
Акционерен капитал		<u>11 754</u>	<u>11 754</u>

Емитираният капитал на Дружеството се състои от 11 753 564 акции с номинална стойност 1 лв. На 22.12.2008 Дружеството увеличи капитала си посредством емитиране на 2 499 998 броя нови неделими, поименни, безналични акции с право на глас с номинална стойност 1 лв, и емисионна цена 4 лева. От предложената емисия бяха записани 1 753 564 брой акции или 70% от предложената емисия. Така дружеството увеличи акционерния капитал с 1 753 564 лева и формира допълнителен резерв от емисия на акции в размер на 5 260 692 лева.

Законовите резерви включват законовия резерв, определен с изискванията на Търговския закон.

Резервът за Премия от емисии се образува като разлика между емисионната и номиналната стойност на новоемитираните акции на Дружеството.

Други резерви включват допълнителни резерви, одобрени от Общи събрания на акционерите.

Преоценъчният резерв се състои от разлики от преценка на недвижими имоти.

	2009
Акционерна структура	%
„Евроинс иншурънс груп” АД	75.53
Други	24.47

24. Свързани лица

Лицата се считат за свързани, когато едното контролира другото или има значително влияние върху вземаните от другото решения във финансовата и оперативната политика.

Всички значими вътрешнофирмени сделки, инвестиции и други счетоводни сметки със свързани лица и с директори, се класифицират като сделки със свързани лица. Тези сделки се сключват при пазарни условия.

Значими сделки със свързани лица:

Към 30.09.2009 година Дружеството има задължение по текущ заем в размер на 705 хил. лева към Евроинс Иншурънс Груп АД. Договорът за заем е сключен през месец август на 2008 година. Договорният годишен лихвен процент от 6,5%.

25. Приложими счетоводни стандарти за 2009 година

МСФО 1	Прилагане за пръв път на Международните стандарти за финансово отчитане
МСФО 2	Плащане на базата на акции
МСФО 3	Бизнес комбинации
МСФО 4	Застрахователни договори
МСФО 5	Нетекущи активи, държани за продажба, и преустановени дейности
МСФО 6	Проучване и оценка на минерални ресурси
МСФО 7	Финансови Инструменти: Оповестяване
МСС 1	Представяне на финансови отчети
МСС 2	Материални запаси
МСС 7	Отчети за паричните потоци
МСС 8	Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки
МСС 10	Събития след дата на баланса
МСС 11	Договори за строителство
МСС 12	Данъци върху дохода
МСС 14	Отчитане по сегменти
МСС 16	Имоти, машини, съоръжения и оборудване
МСС 17	Лизинг
МСС 18	Приходи
МСС 19	Доходи на наети лица
МСС 20	Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ
МСС 21	Ефекти от промените в обменните курсове
МСС 23	Разходи по заеми
МСС 24	Оповестяване на свързани лица
МСС 26	Счетоводство и отчитане на планове за пенсионни доходи
МСС 27	Консолидирани и индивидуални финансови отчети
МСС 28	Инвестициите в асоциирани предприятия
МСС 29	Финансово отчитане при свърхинфлационни икономики
МСС 31	Дялове в съвместни предприятия
МСС 32	Финансови инструменти: оповестяване и представяне
МСС 33	Доходи на акция
МСС 34	Междинно финансово отчитане
МСС 36	Обезценка на активи
МСС 37	Провизии, условни пасиви и условни активи
МСС 38	Нематериални активи
МСС 39	Финансови инструменти: признаване и оценяване
МСС 40	Инвестиционни имоти
МСС 41	Земеделие
КРМСФО 1	Промени в съществуващите задължения за извеждане от експлоатация, възстановяване и сходните с тях задължения
КРМСФО 2	Дялове на членове в кооперации и сходни инструменти
КРМСФО 4	Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг
КРМСФО 5	Права на участие във фондове за извеждане от експлоатация и възстановяванена околната среда

25. Приложими счетоводни стандарти за 2009 година, продължение

КРМСФО 6	Задължения, възникващи от участие в специфичен пазар-отпадъчно електричество и електронно оборудване
КРМСФО 7	Прилагане на подхода на преизчисляване на финансовите отчети съгласно МСС 29 Финансово отчитане при свръхинфлационна икономика
КРМСФО 8	Обхват на МСФО 2
КРМСФО 9	Проценка на внедрени деривативи
КРМСФО 10	Междинно финансово отчитане и обезценка
КРМСФО 11	МСФО 2 Операции с акции в рамките на групата и с обратно изкупени собствени акции
ПКР 7	Въвеждане на еврото
ПКР 10	Правителствена помощ – без специална връзка с оперативната дейност
ПКР 12	Консолидация – предприятия със специално предназначение
ПКР 13	Съвместно контролирани предприятия - непарични вноски от контролиращите съдружници
ПКР 15	Оперативен лизинг - стимули
ПКР 21	Данъци върху дохода – възстановяване на преоценените неамортизуеми активи
ПКР 25	Данъци върху доходи - промени в данъчния статус на едно предприятие или неговите акционери
ПКР 27	Оценяване съдържането на операции, включващи правната форма на лизинг
ПКР 29	Оповестяване - споразумения на концесионна услуга
ПКР 31	Приход - бартерни сделки, включващи рекламни услуги
ПКР 32	Нематериални активи - разходи за интернет страници
ПКР 27	Оценяване съдържането на операции, включващи правната форма на лизинг
ПКР 29	Оповестяване - споразумения на концесионна услуга
ПКР 31	Приход - бартерни сделки, включващи рекламни услуги
ПКР 32	Нематериални активи - разходи за интернет страници